

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΤΕΧΝΗΣ

■ Των 'Αννας Σολωμού - Σμαράγδας Ρούμελη *

Στο φετινό 57ο Συνέδριο της IFLA στην Μόσχα με θέμα: "Βιβλιοθήκες και Πολιτισμός", το Τμήμα Βιβλιοθηκών Τέχνης που ανήκει στις Ειδικές Βιβλιοθήκες, οργάνωσε πολλές συναντήσεις. Τα βιβλία τέχνης θέλουν μια ιδιαίτερη προ-

φύλαξη και επεξεργασία. Ακόμα και η καταχώρισή τους στα κομπιούτερ έχει ιδιαιτερότητες.

Επειδή μας έκανε εντύπωση ο πλούτος των ανακοινώσεών τους, και ακόμα επειδή η βιβλιοθήκη μας περιέχει πολλά βιβλία, περιοδικά αρχιτεκτονικής και πολλές φωτογραφίες, σχέδια, μνημεία, ακόμα και πίνακες, αποφασίσαμε οι δυό μας από το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας να τις παρακολουθήσουμε. Από τις πολλές ανακοινώσεις που έγιναν, κάναμε μια επιλογή και σας παρουσιάζουμε σε συντομία:

1) Ανασκόπηση του μεσοπρόθεσμου προγράμματος 1986-1991 του Τμήματος Βιβλιοθηκών Τέχνης της IFLA.

Βασική σκέψη του προγράμματος είναι:

1.1. Επέκταση των στόχων της UAPC (Παγκόσμια Διαθεσιμότητα των Εκδόσεων) στο πεδίο της τέχνης με τη μελέτη προγραμμάτων, συλλογικών καταλόγων και άλλων καινοτομιών που ταιριάζουν στο στόχο και για τον προσδιορισμό περιοχών που αυτές χρειάζονται, ώστε να προωθηθούν και να αναπτυχθούν αντίστοιχα προγράμματα.

1.2. Ανάπτυξη της βιβλιογραφικής προσπέλασης και του ελέγχου της βιβλιογραφίας της τέχνης, με την προώθηση και παραγωγή εθνικών και άλλων βιβλιογραφιών και συνεχίζοντας την παροχή βιβλιογραφικής ανανέωσης με γρήγορη ενημέρωση.

1.3. Σύνταξη βιβλιογραφίας των βιβλιογραφικών σειρών τέχνης και προσδιορίζοντας θέματα και γεωγραφικές περιοχές που δεν καλύπτονται για να συμπληρωθεί μια διεθνής βιβλιογραφία.

1.4 Σύνταξη διεθνούς βιβλιογραφίας για την τέχνη της βιβλιοθηκονομίας.

1.5. Προώθηση και ενθάρρυνση της ανάπτυξης του διεθνούς ρόλου του ART LIBRARIES JOURNAL.

Εκδόθηκε ντοσιέ του τμήματος για πληροφορίες, σχετικά με τη δράση του τμήματος σε διάφορες γλώσσες και ειδικά βιβλία. Υπό έκδοση είναι το εγχειρίδιο του βιβλιοθηκονόμου τέχνης και παγκόσμιος οδηγός των βιβλιοθηκών τέχνης.

Για να πετύχει όμως ένα οποιοδήποτε διεθνές σύστημα, όπως αυτό της UAP (Παγκόσμια Διαθεσιμότητα Βιβλίων), πρέπει να το αποδεχτεί κάθε ινστιτούτο και βιβλιοθήκη μιας χώρας και να υποστηριχθεί από κυβερνητικές και διεθνείς υπηρεσίες.

2) Βιβλιοθήκες τέχνης της Ε.Σ.Σ.Δ.

Επειδή υπήρχαν πολλές ανακοινώσεις από τους Ρώ-

σους συναδέλφους στο θέμα αυτό, περιγράφουμε πολύ συνοπτικά ορισμένες ανακοινώσεις.

2.1 Βιβλιοθήκη Λευκορωσίας στο Μίνσκ L. ΚΙΥΡΥΚΗΝΑ

Στην ανακοίνωσή της περιγράφεται η επίδραση των βιβλιοθηκών της Λευκορωσίας στη λαϊκή αισθητική εκπαίδευση. Η περίφημη σχολή τέχνης VITEBSK έβγαλε: CHAGALL, MALEVICH, LISITSKI και άλλους. Την τελευταία δεκαετία υπάρχει ατονία στη λαϊκή εκπαίδευση στην κουλτούρα. Γι' αυτό ιδρύθηκε από τη βιβλιοθήκη Λευκορωσιών η Ένωση Αισθητικής. Έτσι γίνεται προσπάθεια να διαδοθεί στο λαό το μεγαλύτερο δυνατό μέρος από το υλικό των βιβλιοθηκών που περιλαμβάνει εικόνες, έντυπα μουσικής και δίσκους μουσικής. Πρόσφατα εκδόθηκαν εγκυκλοπαίδειες, οδηγοί, άλμπουμ για την ιστορία της τέχνης της Λευκορωσίας. Μεγάλη έμφαση δίνεται στα σχολεία στα πρώτα χρόνια του γυμνασίου.

2.2. Βιβλιοθήκη HERMITAGE στο Λένινγκραντ E.I. MAKAROVA

Η βιβλιοθήκη του HERMITAGE ιδρύθηκε από την Αικατερίνη Β' η οποία αγόρασε πολλές συλλογές, όπως του βαρώνου KORF, του ιστορικού SHCHERBATOV, του LANSKOV, του DIDEROT, του VOLTAIRE, του GALIANI, της βιβλιοθήκης του BÜSCHING, του Πέτρου του Γ' και του DUKE KARL - FRIENDRICH VON HOLSTEIN.

Η βιβλιοθήκη αναπτύχθηκε, αλλά ανήκε στη δικαιοδοσία των Τσάρων. Μια πυρκαϊά κατέστρεψε ένα μέρος της. Στο 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο μεταφέρθηκε στα Ουράλια.

Το 1940 είχε 157.000 τόμους βιβλία. Τώρα έχει 570.000 τόμους. Θεωρείται η κύρια βιβλιοθήκη τέχνης της Σοβ. Ένωσης, με πολλά σπάνια κομμάτια (δυστυχώς δεν την επισκεφθήκαμε).

2.3 Βιβλιοθήκη TRETJAKOV GALLERY στη Μόσχα A.I. BOLOTOVA

Η βιβλιοθήκη Τέχνης θεωρείται ότι ιδρύθηκε το 1899 στη Γκαλερί TRETJAKOV. Ήταν σχετικά μικρή, αλλά περιείχε σπάνιο υλικό. Αναπτύχθηκε από τους αρχικούς 358 τόμους βιβλίων, βιβλία με εικονογράφηση, αρχαία χειρόγραφα κλπ. Το 1917 η γκαλερί εθνικοποιήθηκε και το 1924 πήρε την άδεια να αγοράζει βιβλία και να ανταλλάσσει. Στον πόλεμο μεταφέρθηκε και είχε 45.000 τόμους βιβλία. Το 1956, 70.000 τόμους.

Έχει συνεργασία ανταλλαγών με πολλές μεγάλες βιβλιοθήκες του κόσμου. Τώρα έχουν ένα πρόγραμμα για ανταλλαγή βιβλίων με οργανώσεις εξωτερικού, και ενδιαφέρονται για συνεργασία για βιβλία τέχνης. Η βιβλιοθήκη έχει εκδώσει αρκετούς καταλόγους και συλλογές.

2.4. Κρατική TRETJAKOV GALLERY Μόσχας D.G. PERTSEV

Εδώ είναι εγκατεστημένη μια βάση δεδομένων για έργα τέχνης. Περιλαμβάνει ένα μίνι υπολογιστή AT, τεμαχικά, αρκετούς σκληρούς δίσκους, ταινίες και οπτικούς δίσκους. Η εισαγωγή στοιχείων γίνεται με βιντεοκάμερες και ειδικούς ψηφιοποιητές. Κύριο πρόβλημα είναι ότι η βάση είχε ξεκινήσει σε διαφορετικούς υπολογιστές και τώρα που έχουν PC έχουν μεγάλα προβλήματα συμβατότητας. Η βάση δεδομένων σήμερα έχει 600.000 περιγραφές και 200.000 έγχρωμες εικόνες.

2.5.. Βιβλιοθήκη Θεάτρου, Μόσχα KROTKOVA L.V.

Η βιβλιοθήκη θεάτρου ιδρύθηκε το 1922 στις εγκαταστάσεις του θεάτρου MALY και εξυπηρετούσε όχι μόνο τους ανθρώπους του θεάτρου. Διευθυντές υπήρξαν μεγάλα ονόματα της δραματικής τέχνης. Το κτίριο κτίστηκε το 1793 και εδώ πρωτοπαίχθηκαν έργα του Τολστόι. Εκτός από βιβλία θεάτρου

και έργων, υπάρχουν προγράμματα, αφίσες και περιοδικά, καθώς και ιδιωτικές συλλογές. Περιλαμβάνονται τίτλοι βιβλίων ιστορικής αξίας και σειρές περιοδικών από τον 18^ο και 19^ο αιώνα. Συνολικά εισάγονται κάθε χρόνο 188 σοβιετικά και 100 ξένα περιοδικά. Στο τμήμα σπάνιων βιβλίων υπάρχουν 15.000 τόμοι, ενώ περιλαμβάνονται και 45.000 γραβούρες, κάρτες, φωτογραφίες κλπ.

2.6. Κρατική Βιβλιοθήκη Λένιν S. ARTAMONOVA και T. LAPTEVA

Μας παρουσίασαν τις συλλογές και τις δραστηριότητες της Βιβλιοθήκης Λένιν. Η πρώτη συλλογή είναι τα POSTER (434.000 κομμάτια) διαιρεμένα σε εμπορικά και πολιτικά, ταξινομημένα χρονολογικά κατά συγγραφέα. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα λίγα POSTER φιλμ της εποχής πριν την επανάσταση. Σήμερα αριθμούν 35.000 κομμάτια. Οι γραβούρες αποτελούν 93.000 κομμάτια, είναι κυρίως αντίγρα-

Βιβλιοθήκες τέχνης είναι ..... ζητούμενο στη χώρα μας!

φα. Είναι τοποθετημένες κατά θέμα και παρέχουν πλήρη βιβλιογραφικά στοιχεία, καθώς και κατάταξη κατά σχολές, ιστορικές περιόδους και τρόπους κατασκευής. Ιδιαίτερη συλλογή αποτελούν κάποιες τέχνες δημοφιλείς που λέγονται IVBOK. Επίσης υπάρχει τμήμα καρτών και φωτογραφιών με διάφορα θέματα μέχρι: συγχαρητήρια, ευχές, λογαριασμοί κλπ. Η βιβλιογραφία για την τέχνη συγκεντρώνεται από αυτή που εκδίδεται στην Σ.Ε.Ε.Δ. και η υπόλοιπη αγοράζεται από το εξωτερικό. Υπάρχει ειδικό τμήμα ανάλυσης πληροφοριών για τις τάσεις και τα προβλήματα της σύγχρονης τέχνης και αντίστοιχων ερευνών, για νέα φαινόμενα στην τέχνη και τάσεις για μίμηση. Γίνονται διάφορες εκδόσεις και επισημαίνεται το ενδιαφέρον για άνοιγμα διεθνών συνεργασιών.

2.7. Βάση πληροφοριών με πληροφορίες γύρω από την τέχνη L. TIKHONOVA

Αυτή η βάση πληροφοριών δίνει πληροφορίες γύρω από την τέχνη και την αναγραφή γεγονότων από την καλλιτεχνική ζωή της Σοβιετικής Ένωσης. Για τη βάση αυτή συνεργάζονται η θεατρική βιβλιοθήκη, η Επιστημονική Μουσική Βιβλιοθήκη, η Γκαλερί TRETJAKOV. Τονίζεται η έλλειψη εξοπλισμού, η πολλή δουλειά που χρειάζεται για τις καταχωρίσεις και η αναζήτηση συνεργατών, ειδικά με την Ευρώπη.

■ Ολόκληρες οι ανακοινώσεις βρίσκονται στο BOOKLET 9 WORKSHOPS PAPERS του 57^{ου} Συνεδρίου IFLA.